

Безлюдна Віта Валеріївна, к. пед. н., доцент кафедри іноземних мов
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ КЕЙС-СТАДІ В НАВЧАННІ ІНОЗЕМНИМ МОВАМ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

З точки зору компетентнісного підходу до вищої освіти однією з цілей застосування інноваційних педагогічних технологій в процесі навчання у закладах вищої освіти є розвиток особистості студента, його здатності до саморозвитку, самовизначення, самоосвіти і самореалізації, тобто формування ключових компетенцій [3]. Інноваційний підхід в свою чергу, включає практику моделювання, проектування, використання активних та інтерактивних форм навчання. Сьогодні, як показує практика, ефективним методом навчання є метод кейс-стаді або метод навчальних конкретних ситуацій.

Метод кейс-стаді прийшов до нас з практики викладання західних шкіл бізнесу. На сьогоднішній день можливості його використання досить широкі, практично – безмежні.

На думку М. Швець, метод кейс-стаді дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності майбутніх спеціалістів. Він сприяє розвитку винахідливості, вмінню вирішувати проблеми, розвиває здібності проводити аналіз і діагностику проблем, спілкуватися іноземною мовою. У цілому інтерактивне навчання іноземної мови створює сукупний ефект, який виявляється в тому, що на фоні програмного засвоєння знань формуються: вміння співпрацювати, що характеризується зміною стратегії взаємодії, можливості залучати студентів до навчальної взаємодії і характером групової взаємодії; комунікативна компетентність, що визначається зміною стилю спілкування, усвідомленням бар'єрів спілкування, характером вирішення комунікативних завдань; толерантність, яка характеризується сприйняттям інших людей і забезпечує повноту та адекватність спілкування в різних ситуаціях [4, с. 113].

Практика використання методу кейс-стаді показала його високу ефективність для:

- розвитку навичок структурування інформації та ідентифікації проблем;
- актуалізації та критичної оцінки накопиченого досвіду в практиці прийняття рішень;
- розвитку ефективних комунікацій в процесі колективного пошуку і обґрунтування рішень;
- стимулювання інновацій за рахунок розвитку системного, концептуального знання [1].

Зміст методу полягає в тому, що слухачам пропонується готова ситуація, яка в тій чи тій мірі імітує реальну, життєву ситуації. Найчастіше вона викладається письмово у вигляді готової «історії», причому фінал залишається «відкритим». Як навчальне завдання учасникам пропонують її проаналізувати і запропонувати своє вирішення. Іноді для більш глибокого аналізу ситуації використовують прийом інсценування або «виконання ролей», коли студенти або просто слухачі виконують ролі дійових осіб ситуації. При цьому на заняттях створюється обстановка, наближена до дійсності.

Прийнявши на себе роль конкретної особи, студент вникає в мотиви його поведінки. Виконання ролей змушує замислитися над необхідністю враховувати позиції всіх зацікавлених сторін, вчить аналізувати власну поведінку і спостерігати за діяльністю інших людей в окремій ситуації.

За ціллю використання у навчальному процесі виділяється три типи кейсів: практичні, навчальні та науково-дослідні.

Практичні кейси відображають абсолютно реальні життєві ситуації. Як зазначає Б. Андюсев, метою практичного кейса «є вироблення навичок навчальних, предметних знань і умінь в освітньому, професійно-діяльнісному просторі реального життя» [1].

Навчальні кейси «відображають типові ситуації з якими доведеться зіткнутися фахівцю в процесі професійної діяльності» [1]. Такі кейси

застосовуються з метою навчання студентів узагальнень, переносу особистих знань і умінь вирішувати типові ситуації, що виникають у повсякденній практичній діяльності.

Науково-дослідні кейси «виступають моделлю для отримання нового знання про ситуацію і поведінки в ній» [2]. Такі кейси орієнтовані на здійснення наукового дослідження та оформлення його результатів. Науково-дослідні кейси доцільно застосовувати для підготовки студентами або групою студентів проектів. При цьому інформація, отримана під час виконання науково-дослідного кейса, в подальшому може бути використана для підготовки інших кейсів або для ілюстрування теоретичних положень лекційного заняття практичними прикладами.

Адаптованим до сучасної системи навчання бакалаврів видається інший вид кейсів – так звані «стислі кейси». Такі кейси доцільно використовувати при завершенні вивчення дисципліни для перевірки сформованості професійних компетенцій і виявлення прогалин в отриманих знаннях - перш за все, самими студентами [2].

Узагальнюючи вищевикладене, можна констатувати, що застосування методу кейс-стаді в навчанні іноземним мовам студентів сприяє розвитку наступних навичок: аналітичних, практичних, комунікативних, соціальних та самоаналізу. Зокрема, використання кейса має досить широкі можливості у формуванні професійної компетентності майбутніх педагогів, що підтверджує доцільність активного застосування цього методу в процес професійної підготовки майбутніх педагогів.

Список використаних джерел

1. Андюсев Б. Е. Кейс-метод как инструмент формирования компетентностей / Б. Андюсев // Директор школы. 2010. – № 4. – С. 61–69.
2. Сергеева Б. В. Использование метода кейс-стади как средство формирования профессиональной компетентности будущих педагогов начального образования / Б. Сергеева // Научно-методический электронный

журнал «Концепт». – 2015. – Т. 9. – С. 16–20. – URL: <http://e-koncept.ru/2015/95020.htm>.

3. Сборник кейсов для вузов по дисциплинам гуманитарного и социально-экономического цикла: учебно-методическое пособие СПб.: Издательство Санкт-Петербургского университета управления и экономики, 2015. – 138 с.

4. Швець М. М. Кейс-стаді як інтерактивна технологія навчання іноземної мови студентів факультетів комп'ютерних наук / М. Швець // Наукові праці. – Випуск 146. – Том 158. – с. 111–114.